

ad gloriam que sequetur cum defusio fuerit apud paucos humiles
terrícolas temporaliter tñ et gloria sit apud deuz atz apud infini
tos celícolas eternaliter durata

Explicit quintus liber de solatōe theologie. Incipit liber sextus
continens solationū remedia oportuna contra turbationa que oppo
nunt pentele magne et clare ac generis nobilitati. Capitulum per
mū dicens solatōs sup carentia magne pentele.

Sexto principaliter octo tristibus supradicte domine
solatrici principali appropinquantibus et ei astanti-
bus vnus ex eis ante ceteros sic eam alloquitur. **O** do-
mina venerabilis turboz valde de pentele mee dimi-
nutione et carentia magne. et peto vestra sup hoc be-
nignam solationem. cui illa mox p solatione sibi impendenda
de suis puellis duas adiunxit.

I. CONSIDERATIO.

Prima itaqz puella ad tristes sic ait. Parentela habere magnaz
desideras et malū tuū desideras. Nisi em̄ ad om̄e placitum cu-
iusuis eoz fueris apud ipsos speret et contemptus eris. Si autem ad
eoz beneplacitū te forsan exhibueris. cum de licitis et honestis
homines seculi non desueverint contemari mala plurima spūalia et
corporalia euadere non poteris. Rursum si caput fueris pentele-
quanto ex maiori psonaz numero illa distiterit. tanto maior cura
te manet. maiorqz instantia et maior vexatio te grauabit. Deniqz
ipsi qui sunt ad caudam boni scz et mali leprosam caudam distituūt
te vel opinione sequentem et honori tuo multipliciter derogantes

Dozro si tu nō caput sed vnus de cauda fueris maculosa nisi mul-
titudine que mente defusa est desentias miser eris. et tan p̄ nō sis pa-
rentatus ab omnibus derelictus. Quid ergo lucri. quid comodi vel so-
laci attulit tibi pentele magnitudo. nisi forte ignominiam qñ vel
vitijs claritudinem tuam et suam maculabunt vel paupertate. si incō-
stans fortuna eos deseruerit. gloriam tuā et gen⁹ humiliabūt. De-
niqz si tu bene pspexeris ob modicaz parentela pauciora incōmoda
sustinebis q̄ si totaz urbem replere vel etiam patriam viderentur

II. CONSIDERATIO

Secunda puella ad tristem sic ait. Scias amice cui⁹ magna est
parentela requirit q̄ etiam sit magna ei⁹ expensa que multo-
ciens fieri non potest sine graui dei offensa. Si abundat est qui pe-
tat subsidium quod impendere nō est licitum. Est mim⁹. est hystrio
est goliardus. est et multiplex hmoi gen⁹ hominum petentiu et ex-
torquentium vestes. pecunias. equos. et nisi qd petitur paratus sit
dare rubor ei verbis ipsorz inducitur in presentia impingatur. in
absentia sibi detrahit et infamat. et nō est qui se abscondat a mali-
cia eoz. Sz et hic p̄pinqnoz iuuari petit ad hastuludiū exercēduz

ille ad torneamentum. alij ad iniustum bellum. nonnulli etiam ad
multiplex vanum exercitium et illicitum. et dicitur quod omne malum
sic per tales perpetratum redundat in ipsum. redduntque eum non sol-
uendo multociens et impotentem ad restituendum in suum eternum
periculum. ¶ Si vero sit minus abundans et forte paupertate de-
pressus. quanto maioris et clarioris parentele fuerit. tanto maiore
etiam a suis sustinebit contemptum. Verecundantur eum recognoscere
agnatum. verecundatur et ipse hoc coram extraneis asserere. timens se
ob hoc spurium reputari. nec minus verecundatur labore mechanico
miserum acquirere victum. Dicere habet fodere non valeo. mendica-
re erubesco. sed et nulli ausus manifestare quam patitur penuriam ipse
cum plebe sua et uxore domi degens et egens ac miserabilem vitam
ducens sepe maiorem quam hostiatim mendicantes defectum sustinet ne-
cessario. propter quod solum quoddam proverbium iter vitas miserabiles vi-
ta pauperis nobilis miserabilior reputatur. Tu ergo amice de magna
domo et alta esse non appetas. sed de humili sis contentus.

**Capitulum secundum continens consolationes super carentia libero-
rum et spiritualiter heredis masculi.**

Secundo post premissa ad dominam consolatricem principis
palem accessit et alij tristis de liberorum carentia totus
perturbatus querens si quomodo posset apud eam consola-
tionem reperire. Et illa eidem loco sui huius rei gra-
tia de suis puellis quatuor gnatas ad consolandum

assignavit.

I. CONSIDERATIO.

Prima puella sic ait. Si liberos desideres uxores habere neces-
se est. Sed quod sapienti uxorem ducere non expediat. hoc sodales
mee inferius te docebunt. Quod vero nec virgini nec alias libere mari-
tum accipere veniat nec viro uxorem pari pacto. ad hoc facere vi-
detur periculum diuine discordie siue displicentie. cum perarratur sic quod
alter coniugum per omnia facta et verba conditionesque personales de al-
tero sit contentus. Hic forte adulter est. vel illa adultera. Hic forte
fatuus est. vel illa stolidus. Hic forte turpis est. vel illa fetida. Hic
forte impotens est. et illa lubrica. Hec forte parca est. sed ille lu-
sorius vel effusus est. Hic forte iracundus est. sed illa nimis timida.
Ipsa forte verbera vel gladium. sed ille timet venenum. Hec et con-
similia infinita considerando quomodo possis per omnia altera pars hu-
ius copule de altera contentari. Et si grata sint quedam in alteru-
tro. aliorum tamen mixtura plerumque illa confundet.

II. CONSIDERATIO.

Secunda puella sic ait. O amice si liberis cares non multum do-
leas. Quis scit quales essent quos haberes. Nam vix possis esse
quin vel in eis vel eorum in uxoribus vel maritis vel in filiis filiorum aut
filiabus defectum aliquem repires te medullitus tristatibus. Melius ergo
videtur esse cordi tuo ut liber sis a liberis. ne liberi te diuersis modis
occupantes a te tollant animi libertatem.

III. CONSIDERATIO

Tercia puella sic ait. Dic mihi quomodo quo fine liberos desideras. **F**uit forte ut nomen tuum non intereat. vel ut habeas praesidia senectutis. vel ut certis utaris heredibus. **S**ed hoc habere in intentione stolidissimum est. **F**udi quendam theofrastum qui hoc esse stolidissimum plane affirmat ac sic probat. **P**rimo inquit quid ad nos pertinet recedentes e mundo si nomine nostro aliquid non vocetur cum innumerabiles sint qui eodem nomine appellantur. **S**ecundo que sint senectutis auxilia nutrire illum dominum. illum qui aut prior te forte moriatur aut peruersissimis moribus sit. aut certe cum ad maturam etatem venerit tarde ei mori videaris. hec theofrastus. cuius dicta etiam militanc contra motum tertium de certis heredibus per matrimonium acquirendis. quibus scilicet dictis annecto casum quem refert Boetiana consolatrix. **H**onestissima quidem inquit coniugis foret liberorumque iocunditas. sed nimis e natura dictum est. nescio quem filios inuenisse tortores quorum quod sit mordax quecumque additio neque alias expertum te. neque nunc anxium necesse est ammouere. **I**n quo euripidis mei sententiam probat qui carentem liberis infortunio dixit esse felicem.

III. CONSIDERATIO.

Quarta puella contra desiderium specialiter heredis masculi sic ait. **T**u qui heredem masculum habere desideras. **E**inge tibi finem aut dic quare. **S**i sis vnus de communibus non apparet quare. **C**um absque tali herede liberi possis domui tue displicere ante mortem. si vero sis de nobilium numero et magnorum. quid anime tue valere poterit talis heredis successio. nisi communiter augmentum purgatorij ignis aut gehenne cum in te redundet abusus hereditatis que siue in torneamentis. siue in hastiludijs. siue alijs in actibus militaribus. ac in festiuitatibus et sumptibus inordinatis peccata plurima implicantibus presumere haberes anime sue et tue nociturum. quem hoc respectu heredem potius optare haberes bufone esse quam hominem si salutis tue memor esses.

Capitulum tertium continens consolationes super carentia fratrum agnatorum vel consanguineorum.

Tercio post premissa ad sepedictam dominam consolatricem accessit et aliquid tristis de fratrum agnatorum seu consanguineorum carentia tristitiam habens non modicam et desiderans consolari. **A**t illa eidem in hoc casu satis operans de puellis quas secum habebat ad consolandum idoneas duas assignauit.

I. CONSIDERATIO.

Prima puella ad predictam tristem sic ait. **S**i de carentia fratrum doles per consanguineorum sic est quod fratres diligeres vel non diligeres. si ipsos non diligeres. ut quod tunc eos habere velles. **S**i vero ipsos diligeres teipsum in regno plurimum impedires. quippe scire de regnare est. **S**ed quod. perfectio quam de perfectione scire desiderat necesse est ut carnalem consanguineorum affectum postponat

Audi magnum illum antistitem ambrosium. Cui inquit portio deus est. nihil debet curare nisi deum. ne alterius impediatur necessitatis munere. quod em̄ ad alia officia deferretur hoc religionis cultui decerpitur. Hec em̄ vera est sacerdotis fuga abdicatio domesticorum et quedam alienatio karissimorum. ut suis se abneget qui servire deo gestit vel eligit. hec ille magnus.

H. CONSIDERATIO.

Secunda puella sic ait. O amice fratres vel sanguineos habere desideras. Cura de spiritualibus de qualibus in patrum libro dicitur. Sunt ornati moribus et caritatis vinculis velut quadam germanitate constricti. hec ibi et nonne bene. Nonne magis quam carnalis vera est illa fraternitas vel cognatio quam non sanguinis vicinitas. sed morum conformitas et animorum unitas in christi caritate solet operari. Ad quem sensum venerabilis pater jeronymus loquens. Vera inquit illa necessitudo est et christi glutino copulata. quae non utilitas rei familiaris. non praesentia tantum corporum. non subdola et palpans adulatio. sed dei timor et diuinarum scripturarum studia conciliant. h̄ ille. Denique non carnalis fraternitas siue consanguinitas heredes regni constituit. sed quorum est pulchra et casta generatio cum caritate. horum fraternitas seu cognatio tanquam filiorum dei patris heredes dei constituit. coheredes autem christi. Si igitur qui ad eandem hereditatem pertinent in hijs verior attenditur fraternitas seu cognatio quam sit illorum qui ad illam secundum se hereditatem non audent aspirare. Restat quod de carnali minime est curandum. sed de spirituali illorum quibus est in hereditate salutis eternaliter cogaudendum. Ceterum de hac materia infra per neptes meas poteris aliqua hijs conformia reperire.

Capitulum quartum continens consolationes super defectu natalium

Quarto post praemissa ad sepe dictam dominam consolatrice accessit et alius tristis propter defectum natalium turbatus querens aliquem super hoc consolationem cui illa operans mox ei huius rei gratia quatuor de suis puellis ad consolandum idoneas assignavit.

I. CONSIDERATIO.

Prima puella sic ait. O karissime si scripturas nouisses de defectu natalium non sic erubesceres. Videtur enim ex scripturis quod similes tibi fuerint plurimi in statibus excellentissimis constituti. taceo enim de patriarchis. archiepiscopis. episcopis. et alijs inferioribus prelatibus quam plures summi pontifices tibi fuerunt similes. quippe de decretorum libro ex verbis damasci pape scribentis Ieronimo presbitero sic habetur. Orosius papa filius fuit stephani subdiaconi. Bonifacius papa filius iocundi presbiteri. felix papa filius felix presbiteri. Agapitus papa filius gordiani presbiteri. Theodorus papa filius theodori presbiteri de ciuitate ierosolima. Siluerius papa filius siluerij episcopi

Rome deus dedit papa. filius iocundi presbiteri. Eelix enim tercius natione romanus ex patre felici presbitero fuit. Item Gelasius papa natione affter ex patre valerio episcopo natus est. Item agapitus natione romanus ex patre gordiano presbitero originem duxit. quod plures etiam alij inueniuntur qui de sacerdotibus nati apostolice sedi presuerunt. hec papa Damascus. Sed excellentissimus ille monarcha alexander magnus spurius fuit ex olimpiade matre et nektanabo rege egypti patre natus quoniam philippi regis macedonum mariti predictae olimpiadis filius fuerit putatus.

II. CONSIDERATIO.

Secunda puella sic ait tristi. Quid curas si tu honestus sis qualibet parentibus natus sis. Audi verba magni patris augustini in venerabili decretorum volumine recitata. Unde cum inquit homines nascantur si parentum vitia non sectantur honesti et salui erunt. Semen enim hominis ex qualicumque homine dei creatura est. et eo male utentibus male erit. non ipsum aliquando malum erit. Audi rursus ad idem et iohannem os aureum. Nunquam inquit de vitijs erubescamus parentum. sed unum illud queramus. semper amplectamur matrem. etiam si fornicatione pollutam vel quodlibet huiusmodi dedecore sordidatam. nihil tamen de eius aut vilitate fuscabitur. aut crimine polluetur. Quod si fornicator est ipsius ad meliorem conversum nequaquam apud deum prior vita maculat. multo magis ex meretrice natus et adultera si virtute propria decoratur parentum suorum non dedecoratur obprobrijs. hec ille.

III. CONSIDERATIO

Tercia puella sic ait. consulo tibi homo quod ad patrem attendas principalem qui fecit et creauit te. Vtique non minus quam legitimum filium principis. Audi illustrem ieronimum. Nasci inquit de adulterio non est culpa qui nascitur. sed illius qui generat. Quomodo in seminibus non peccat terra que confouet non semen quod in sulcis iacitur. non humor vel calor quibus temperata frumenta in germen pullulant. sed verbigratia fur vel latro qui fraude et vi eripit semina. sic genus humanum recipit terra. id est vulua quod suum est et receptum confouet. et confortum corporat. et corporatum in membra distinguit. et inter illas sacri ventris angustias. sacra dei manus semper operatur. Idemque corporis creator et anime. Noli despiciere bonitatem figuli qui te plasmavit et fecit ut voluit ipse est virtus dei. et dei sapientia.

III. CONSIDERATIO.

Quarta puella sic ait. Tu quod de parentum propter gratiam erubescis ex ipsius saluatoris aliqui similitudine consolari poteris. Audi venerabilem ieronimum presbiterum libro decretorum inductum. Dominus inquit noster ihesus christus voluit non solum de alienigenis. sed etiam de adulterinis coniunctionibus nasci. nobis magnam fiduciam prestans. ut quicumque modo. tamen ut eius vestigia

7

imitemur ab ipsius corpore non separemur. cuius per fidem membra effecti sumus. **Iudas** enim patriarcha concubuit cum thamar nuru sua et ex illo coitu nati sunt zaram et phares. inde postea salmō qui fuit dux in deserto. inde obeth. inde quoque bcoz. **Inde** postea ysai qui fuit pater dauid. ex illa autem progenie origo ducitur christi **hec hieronimus.**

Capitulum quintum continens consolationes persone turbate maxime diuitis super ignobilitate seu carentia nobilitatis.

Quinto post premissa ad illustrem dominam consolatricem accessit et alius tristis super ignobilitate seu nobilitatis carentia querens ab ea recipere consolationem cui illa mox huius rei gratia octo de suis puellis per consolationem duxit assignandas.

I. CONSIDERATIO.

Prima puella sic ait. O homo cur de ignobilitate generis turbaris cum si velis prestantiorem nobilitatem consequi possis. **Que** nam inquires est illa. **Defecto** illa est que non ex diuitiis temporalibus sed ex thesauris oritur spiritualibus. **Audi illum Cassi.** Si inquit inueterate et per genus ducte diuitie nobilem faciunt. multo magis prestantior est nobilitas cuius origo thesauris prudentie locuples inuenitur. **h** ille. **Datet** igitur huius viri per pulcro dicto quod ignobilitas generis recompensari potest multo quidem excellentiori. **Sed** quod etiam occasio sit excellentiori nobilitate obtinenda conatum habendi hoc pacto patet. **Siquidem** ubi nobilis genere de sua contetatur nobilitate. ibi sepius genere ignobilis conatur se in recompensam virtutibus nobilitate. **Audi patres claruallis.** **Nescio** inquit quo pacto virtus ignobili placet. **An forte** plus claret siquidem ignobilis cum caret gloria. non facile liquet utrumque nolit. aut quia non possit habere. laudo factam de necessitate virtutem. sed plus illam quam elegit libertas. non quam inducit necessitas. **hec** ille pater. **Verum** licet plus illa ut dicit laudanda sic virtus quam elegit libertas. tamen etiam illa nobilitas morum seu virtutum quam ratione ignobilioris generis inducit necessitas magis facit hominem notum seu famosum quam sola dignitas generis. **Hinc** etenim in decretorum venerabili volumine sic dicitur videtur. **Nos** qui possumus non ex locorum vel generis dignitate. sed morum nobilitate innotescere deberemus.

II. CONSIDERATIO.

Secunda puella sic ait. O karissime quid de ea multum curas quam deo parum curat generis nobilitate. **Vis** scire quod parum deus illam curet. **Audi** venerabilem jeronimum. **Sola** inquit apud deum libertas est non seruire peccatis. **Summa** apud deum nobilitas est clarum esse virtutibus. **hec** ille. **Nec** videtur quod tantum summa sed etiam quod apud eum sit sola. quemadmodum et non seruire peccatis

dicit solam apud deum esse libertatez. Et nonne satis johannes os aureum hijs dcozdat. Ille inquit clarus. ille sublimis. ille nobilis ille tunc integram nobilitatem suam putet. si dedignetur seruire vitijs. et ab eis superari. hec ille et ecce dicit integram putet suaz nobilitatem. Quod em parum distat nihil distare videtur. ergo nobilem esse genere supponit parum esse atqz ideo de ei9 carentia no curandum esse.

III. CONSIDERATIO.

Tercia puella sic ait. Noli amice iudicio errare stude potius te deo cōformare. apud quem quis sit potior venerabilis jeronimus manifestat. Ille inquit apud deuz pzeest potior. non quem nobilitas generis nec dignitas seculi. sed quem deuotio fidei et sancta vita cōmendat. hec jeronimus. Sed ut quid nobilitatis carentia eu contristat ignobilitas n. is q. quis eo qd est ipse potior esse velit. Sed quid. Nunquit bene. Procerto minime. Audi ad hoc itidem jeronimum venerabilem. Nulli inquit te vnq. de generis nobilitate pzeponas. nec obscuriores quoslibet et humili loco natos te inferiores putes. nescit religio nostra psonas nec dditiones hominum. sed animas inspicit. hec ille. igitur saltez apud religiosas mentes inter nobiles genere et ignobiles non est differentia. que si forte apud non religiosas fuerit non est cura.

III. CONSIDERATIO.

Quarta puella sic ait. Cur homo dquereris de carentia nobilitatis carnalis. Estimo q. non faceres si quale ei vitium est annexum attenderes. Vis scire quale. Audi insignem jeronimū. Dlerumqz inquit nobilitas carnis ignobilitatem parit mentis. Huic concordat vel cum moderamine egregi9 pater gregori9. Nonnullis inquit solet nobilitas generis parere ignobilitatem mentis. ut minus se in hoc despiciant. qui plus se ceteris aliquid fuisse meminerunt. hec gregori9. Vide igitur quid velis e duobus eligere scz vel mentis nobilitatem. vel carnis. que si sola est. facit mentem se aliquid fuisse meminentis. et ob hoc no se. sed alios despicientis ignobilem fieri. ut hic egregi9 pater innuit. et certe bene. Nimiz alios pzeferim dei amicos etiam si ignobiles sint despiciēs seu sprensus ipsum deum spernit seu contemnit. Dicente domino qui vos spernit me spernit. Sed quid de illo. Certe deum spernentes seu contemnentes fiunt ignobiles. Audi ipsum deum loquentem. Qui inquit contemnunt me erunt ignobiles ita ait. Nec mirum. Nam et cham pater chanaan per contemptuz patris sui noe cuius vino inebriati verenda nudata fratribus suis nunciauit. Hoc ad ignobilitatem suā meruit q. noe pater eius a vino euigilans ait. maledictus chanaan puer seruus seruorum erit fratribus suis scilicet se et japhet qui ppter hanc virtutem q. tunc pallio verenda patris operuerunt. facti sunt igitur dicto fratre suo potiores que exinde

seruum habere meruerunt. **S**ane dictus dei verbum qui de p̄nūc me erūt ignobiles. necesse est intelligere saltē d̄ ignobilitate m̄tis. **S**i vis igitur vnum eligere e duob⁹ predictis pensa quid melius. **S**iquidem haberes nobilitatem carnis esset in periculo nobilitas mentis. quēadmodū ptz ex p̄missis. **S**tude igit⁹ vt eā q̄ sine piculo d̄sequaris tanq̄ p̄stantiozem magisqz appetendam nobilitatē mētis. **A**n non melius est nobilem habere hominem interiorē q̄ exteriorē. seu nobilem habere mentem q̄ carnem. **D**efecto melius est q̄ carnem mentem habere nobilem. quippe secundum mentem homo est factus ad dei p̄maginem. **E**st et mens superior pars anime et caput ei⁹. **S**ed reuera vnum e duob⁹ eligendo dignus quidem malles caput habere nobile q̄ pedicam nobilem. **N**am et in signū p̄stantiozis nobilitatis solēt homines inter membra caput magis p̄ciosis gemmis auro quoqz et nobilib⁹ rebus alijs q̄ pedes suos perornare. **V**ix est em̄ rex aliquis vel regina qui vel que non pro pedib⁹ de ornatu nigri corij contentetur

V. CONSIDERATIO

Quinta puella sic ait. **C**ur d̄ generis turbaris ignobilitate. que quidem te ne gloriofus efficiaris minime valet impedire. **V**is hoc scire. **T**udi iohannem os aureum pulchris hoc exemplis ac per contrarium declarantem. **P**atrem inquit habemus abraham. quid p̄dest ei quem sordidāt mores clara generatō. **T**ut quid nocet illi generatio vilis. quem mores adornant. **I**pse enim vacuum se ab oībus bonis actibus ostendit qui gloriatur in patribus. hec iohannes predict⁹. **Q**ui rursus sic dicit. **Q**uid nocuit abrahe q̄ habuit patrem tharam luteorum deorum cultorez. **N**onne separatus a genere suo posit⁹ est i caput fidelium vt iam non diceretur fili⁹ peccatorum sed pater sanctorum. **N**on potuerunt eius gloriā sordida re patrum errores **S**tagnum de argento egreditur. sed non est argentum. **I**taqz argentum colatum seruatur. stagnum autem foris expellitur. **M**elius est de contemptibili genere clarum fieri. q̄ de claro genere contemptibilem nasci. qui enim de claro clar⁹ nascit⁹ gloria claritudinis eius non est eius solius sed communis videt⁹. **Q**ui autē de contemptibili genere clar⁹ egreditur tota gloria claritudinis eius solius est. qui vero de contemptibili genere d̄ceptibilis nascitur turpitudine d̄temptibilitatis solius ei⁹ non est. s̄ etiā et generis. qui autē d̄ claro genere d̄temptibilis nascitur omnis turpitudine illi⁹ est ei⁹ soli⁹. **I**deo meli⁹ est vt in te glorientur parentes q̄ tu in parentib⁹. hec ille. cuius dictis adijcio q̄ multo meli⁹ est nobilem esse seu perfectum in persona p̄pria siue per conditiones personales et quasi essentielles. quaz p̄ contractas a parentibus conditiones extrinsecas et quasi accidentales.

Sexta puella sic ait. **C**ur appetis karissime nobilitatem generis per quam nichil d̄sequeris p̄prie nobilitatis siue claritudinis

bene autem inde maiorem turpitudinem consequi poteris. Sane re
 hec aduertas queso dic mihi quid est nobilitas nisi aliena claritu
 do. Nimirum nobilitas laus est parentum. que quidem laus si ve
 ritati non innititur vana atque turpis est. Sin autem ex meritis parē
 tum proueniat ipsorum quidem non tua est. tibi igitur splendoris
 quid confert claritudo talis aliena propriam non habenti. Verum
 quanto tibi parentes fuerint clariores hoc bonum ex nobilitate co
 sequeris. quod tanto te tanquam degenerantem turpiorem reddit pro
 atque laudabiliū carentia meritorum. Hec est profecto sententia qua
 et illa nobilis consolatrix boetij protulit in hec verba. jax inquit quod
 sit inane quod futile nobilitatis nomen quis non videat que ad clari
 tudinem refertur. Aliena est. videtur namque esse nobilitas quedam
 de meritis proueniens laus parentum. Quid si claritudinem predi
 catio facit. Illi sunt clari qui predicantur necesse est quare splendi
 dum te si tuam non habes aliena claritudo non efficit. Quod siquid
 est in nobilitate bonorum id esse arbitror solum ut imposita necessi
 tudo videatur ne a maiorum virtute degenerent. hec illa. Cui in ho
 ultimo puncto concordat insignis pater jeronimus. Nichil inquit
 aliud video in nobilitate appetendum nisi quod nobiles quadam ne
 cessitate constringuntur ne ab antiquorum probitate degenerent.

VII. CONSIDERATIO.

Septima puella sic ait. O amice cur de nobilitatis carentia que
 reris. Nempe qualiūcūque parentum filius dicaris. non poteris
 esse ignobilis nisi sola opinione. sed nobilis es in veritate. si tamē
 non per vitia degeneraueris. Ecce enim quod dulcissimum est auditu no
 bilis illa boetiana consolatrix sic musice modulata est. Omne homi
 num genus in terris simili surgit ab ortu. Vnus enim rerum pater est un
 cuncta ministrat. Ille dedit phebō radios dedit et cornua lune.
 Ille hominem etiā terris dedit et spidera celo. Hic clausit mensuris
 animos cella sede petros. Mortales igitur cunctos edidit nobile ger
 men. quod genus et proavos strepitis. Si primordia vestra ducto
 remque deus spectes nullus degener extat. Ni vitijis peiora fouens
 propriū deserat ordinem. hec illa. Sane hoc ita potest intelligi
 quidquid ad substantiam honoris attinet hoc omnes homines imne
 diate a deo habent. Animam namque quis creat nisi solus deus. Sup
 posita etiam prima materia quis creauit eam. deus solus et non ho
 mo. Equidem hominis operandi principia que accidentia esse no
 scuntur ad substantiam humani corporis non attingunt. Nihil enim vl
 tra suam speciem agere apud philosophantes communiter est concessum.
 Rursum et illa numero accidentia que reperiuntur in homine que
 non modo tamen in fieri hominem disponunt. sed inesse. Carnali pa
 tre qui forsitan mortuus est vel distans tanquam a causa essentiali pe
 nitus non dependent. oportet namque tam producatum quam conseruans
 non ita distare loco vel tempore ab eo quod producat vel conseruat. sed occurrit

omnino causa essentialis necessario cum effectu. Quid igitur in hominibus permanens reperies quod non eque immediate omnes homines habeant ab omnino creatore. **B**onum igitur dicitur est mortales cunctos editabile germen. Omne hominum genus in terris simili surgit ab ortu. Nullus degener extat sicut prius.

VIII. CONSIDERATIO.

Octava puella sic ait. O amice si salutem tuam proinde diligeres ignobilitatem generis potius quam nobilitatem eligeres. Vis scire quare. Ecce nobilitas generis virum cui facultas utrumque suppetit multum artat ad armatam militiam exercendam. que quidem militia unum est inter quedam negocia de quibus specialiter scribitur. quod vix unquam possunt exerceri sine peccato. quod iuxta tradita supra per neptes meam quo ad ipsam militiam homini intelligo de peccato mortali. Nam vix unquam potest quis eam exercere sine gravi periculo corporis et anime. presertim in bellis et guerrarum batellis hastuludis atque torneamentis. in quibus sepius contingit occidi et occidere et miserabiliter interire non habito spacio penitentiae. O infelix nobilitas que homini accidentia secum portat. E contra felix ignobilitas que ab istis supportat que non sinit hominem ambulare in mirabilibus super se. quod et spiritum viri humiliat per quod ipsum ad futuram exaltationem habilitat.

Capitulum sextum continens consolationes persone nobilis et divitis super aliquorum de sua parentela humilitate seu ignobilitate.

Sexto post premissa ad prefatam dominam consolatricem accessit et alius tristis de materia premissi capituli querendo cui illa per consolationem impendenda de suis puellis duas adiunxit.

I. CONSIDERATIO

Prima puella sic ait. O homo si de tua parentela humiles quosdam habes et ignobiles et inde turbaris. cur est hoc nisi quia inde verecundaris quod plane tue superbie attestatur. Proinde mirum tu de ipsis ut de illis qui magis humiles presumuntur haberes potius gloriari et ipsi de te vano et superbo tanquam de vitioso possent erubescere non indigne. Glorieris igitur de ipsis ut de exaltandis ipsi vero de te erubescere possent et tu magis ut de humiliando. Regula enim hec seu divina sententia irrevocabiliter stabit qua dicitur qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat exaltabitur. consulo itaque ut pares tibi illos extimes et si non maiores. Quia iudicium te extimes viliozem inferiorzem vel humiliozem hominem. et nunquit non ita verum extimares. Certe sic. si non mundi iudicio. tamen celi. per in extremo et universalis iudicio clarescit.

II. CONSIDERATIO

Secunda puella sic ait. Nonne vides karissime quod magnus lapis qui claritate carens foris nobilitatem non ostendit eligibilior est vitro rubeo quod videtur lapis esse preciosus. quem propter exteriorem dispositionem rubinum facile iudicares. Certe eligibilior esset. quid ergo tibi de exteriori nobilitate generis. et cur de ignobilitate

6
exteriori aliquorū tue penete erubescis. Sūt em̄ illi forte magne-
tes. i. magni coraz dño rustico sub colore faciente hoc iporū humi-
litate quorū interioris eorū nobilitatis claritas qñ nobiles mudi ob-
scurabūt et i exteriores tenebras mittēt euidētū fialiter appebit
Capitulum septimum continens consolationes puelle super nobilif
viri carencia siue iam sit maritata siue virgo claustralis vel alias
nunq̄ maritanda.

Primo post premissa ad dñam consolatricez antedictā
accesserūt puelle quedā tristes sup nobilis viri caren-
tia querētes consolari. q̄ cū due fuerint decreuit dicta
dñā duas eisdē de suis puellis assignare p̄ consolatōe
eis impendenda.

I. CONSIDERATIO

Prima puella nō loquens monialib⁹ s; matrimonialib⁹ sic ait
Tu filia maritanda v̄ iam etiā maritata cur de nobilis mari-
ti carētia p̄turbaris. Si nō stulta esses min⁹ nobiles p̄eligeres. Il-
le qui nobilioz forsitan tanq̄ nō parem sibi te contemneret. min⁹ autē
nobilis in multa reuerentia te haberet ille qui nobilioz v̄ cū ali-
is mulierib⁹ v̄ in mundi vanitatib⁹ v̄ p̄ guerras tua et sua bona
consumeret. et ad erubescendam paupertatem seu inopiam te et se de-
duceret. qui vero min⁹ nobilis tibi thesaurisaret et nihilomi⁹ lau-
tam mensam tecū haberet. Ille qui nobilioz forsitan ob picula mili-
taria qñq; vel mortu⁹. v̄ cruent⁹ v̄ membro diminutus. naso vel
oculo carbat⁹ ad te rediret. Qui vero min⁹ nobilis sano corpe le-
toq; vultu te respiceret ac tibi amareret. Deniq; ille qui nobilioz
per frequentem absentiam te turbaret ille qui min⁹ nobilis v̄ for-
san ignobilis te p̄ suam p̄ntiaz delectaret et consolationes plurimas
exhiberet. Nec moueat te qd̄ aliter esse possibile foret. nam saltem
ea que dicta sunt. sunt omniter accidentia v̄ multum p̄babili-
ter expectanda.

II. CONSIDERATIO

Secunda puella ad virginem claustrale loquens sic ait. Tu vir-
go claustralis xp̄o dei filio desponsata si de marito quantum-
libet additionū excellentiū fueris temptata temptationez h̄mōi ar-
te quadam et exemplo supare poteris si tamen sponsi tui p̄cellenti-
ores additiones et dignitatem ab ip̄o habitam et habendam bene
attenderis. Ecce quid accidit. Fertur quidē qd̄ dux austrie scribens
regi francie in descriptione p̄sone sue et stat⁹ posuit in litera tytu-
lum longissimum ex multis p̄ualib⁹ titulis d̄positum. Sic videlicet
Lupold⁹ dux austrie. Marchio stirie. dñs port⁹ nauis. Langraui-
us alsacie. Comes d̄ habespurg r̄c. h̄mōi. quo audito titulo rex frā-
cie admirans et deridens dixit suo notario. vt ducis titulu; itez
legeret p̄ singula puncta et distincte. Qñ ergo legit dux austrie. di-
xit rex et ego rex frācie. qñ legit marchio stirie dixit rex. et ego rex
frācie. et eodē mō dixit ad singulos titulos. q̄i diceret. pl⁹ est esse
regē frācie cui⁹ soli⁹ tituli exp̄sioe solem⁹ nos describere. q̄ om̄s

predictoy titulos habere / **C**onsimili ergo mō dicat virgo xpo de sponsata si p magno dica^r ei talis mulier p suū maritū h3 q est magna baronissa. dicat p maiori dignitate et ego p xpm meū sponsus sum celestis regina. **S**i p magno dica^r sibi talis est p maritū magna ducissa dicat iterū ipa. et ego p xpm celestis regina. **S**i dica^r sibi talis p maritū est regina francie vel anglie. dicat ipa et ego p xpm sum regina celi seu celestis regina. **S**i dica^r ei talis mulier p maritū facta est impatrix. dicat ipa et ego nō mō terrena impatrix s3 p xpm sponsum meū celestis sum regina. **C**ur aut sic veraciter dicere poss3. **D**rofecto idcirco. qz eodem in regno ubi spōsus est rex ibi sponsa ab ipō denominanda dicenda est regina. **S**i itaqz ihesus sponsus virginū rex est celi. sequit^r q virgo claustralis sponsa christi est regina celi seu celestis regina.

¶ Explicit sextus liber de solatōne theologie. Incipit liber septimus continens solatōnum remedia optuna contra turbatiua que opponunt^r diuitijs et rexx facultati. Capitulū primū continens solatiōnes super non assecutiōne seu carentia diuitiarum seu rerum tpaliū.

Sextimo principaliter decē tristib9 sepe dicte dñe consolatrici principali appropinquantibus et ei astantib9 vn9 ex eis añ ceteros de diuitiax seu rexx tpaliū carentia est aquest9. **E**t illa eidem prin9 p solatōe sibi impendēda sedecim de suis puellis deputauit.

I. CONSIDERATIO.

Prima puella ad tristē pdictū sic ait. **E**st mix valde diuitiarum ex carentia quoscunqz xpianos contristari. **I**nde quidem vt reoz tristitiam nō haberent si ipi scirent quanta diuitie mala opari osueuissent. **V**ide amice si verum dico. **E**cce diuitie desiderate mentis insaniaz indicant. **D**iuitie quoqz christi discipulatu derogant. **D**iuitie suos amatores inquinant. **D**iuitie tremorem causant. **D**iuitie onerant. vinculant anxietatib9. et redijs inquietant. hec mala ad presens sufficiant. **V**is itaqz scire karissime q diuitie desiderate presertim in christiano mentis insaniam indicant. **A**udi patrem clareuallis. **Q**uerat inquit diuitias pagan9 qui sine deo viuit. **Q**uerat iude9 qui terrenas promissiones accepit. **S**ed qua mente christianus diuitias querit postq̄ christus beatos esse pauperes predicauit. **N**ec ille pater qui dicens qua mente. videtur innuere q nō nisi mente stulta vel insana. **V**is insup scire q diuitie possesse saltē absqz promptitudine eas relinquendi propter deum. discipulatu christi derogant. **A**udi etiam ipsius christi euangelicam sententiam. **O**mnis inquit qui non renunciauerit omnibus que possidet